

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

Animam Harmoniam non esse. cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

Cor cum Pyramidale.

dixerit; quod rationis, quæ corpori præest ac dominatur, illud sit domicilium; cœlumq. suprema & optima mundi pars spherica sit: cor verò Pyramidis seu conij figuram imitari, quod sedes existat ire, quæ imitatur ignem eam semper quarentem figuram, & alia id genus complura: de corporis tamē uniuersū temperatione ac præparatione nihil docuit, immò eiusdem animæ in alia atq. alia corpora, nec humana modo, sed & bestiarum, migrationem posuit: quasi nihil interesset quoniam modo affectum & comparatum esset corpus. Quasi cōtingat iuxta Pythagoricas fabulas quamuis animā in quoduis ingredi corpus. Ex quibus verbis priora interpretaris illa (& huic sermōni & plurimis de anima) partim ad Platonē, cum quo præsens erat disputatio; partim ad Pythagoricos, quos ille in hac animarum migratione sequutus fuerat pertinere. Empedoclis etiam, qui & ipse Pythagoricus fuisse dicitur, extant carmina: Olim namq. fui, cespēsque puērq. puellāq. & voluens cœli, atque alti maris incola piscis.

Verum fabulas Pythagoricas in quibus, si sermone valde incurioso vsus videatur Philopono, qui Philosophicam minū modestiam deceat: occurrit Simplicius, fabulosam appellari sententiam, non tanquam inanem temerēq. cōfictam, sed quasi fabuloso rectam & inuolutam velamine, vt animæ vitam perturbationibus expositam atq. irrationalem significarent. Confirmabitque Themistius ad ciuilem vsum confictas eas fuisse in quibus. Veteri scilicet illorum consuetudine, qua fabulis & enigmatibus sapientiam vbiq. suam occultabant.

Anima duplicem corpori profectio- ne adfert.

Quidquid sit, duplici vitur Aristoteles Argumēto. Petuntur autem ex eo, quod duplicem anima corpori perfectionem adfert, duplicemq. cum illo habitudinem & coniunctionem habet: alteram formæ cum materia: alteram agentis & mouentis cum instrumento. Etenim anima est forma & actus, corpus materia & potestas; anima agens & mouens, corpus instrumentum ab illa motum. Ex posteriori tamen primū capite tamq. notiori argumentatur ex notioribus & posterioribus ad ignotiora & priora progrediens. Anima vim habet agēdi, & corpus patiendi; illa mouet atq. impellit, hoc mouetur atq. impellitur. Quod tum vt per se verū ac manifestum accipit, tum vt à veteribus illis datum, qui animam per se moueri asseruerant, ideōq. mouere corpus, quod mouetur ipsa. At quodlibet non potest mouere quodlibet, neque in quodlibet agere; sed quampiam inter illa communio- nem ac proportionem mouentis ac mobilis, agentis & patiēti, esse oportet. Non potest igitur quælibet anima ad mouendum & agendum cuiuslibet adiungi corpori; sed certo cuiuspiam ac determinato suarq. mouendi & agendi virtuti accōmodo dato. Argumentum sumas ex artibus, in quibus nō quolibet, sed certo & determinato modo comparato, vtitur artifex instrumento; faber malleo & ferra, non tibijs; musicus tibijs, non malleo & ferra: perindēq. in anima euenire concludas.

Iam nec forma quæuis cum materia quauis coniungi potest, neq. materia quælibet quamlibet formam suscipere; sed huius formæ hæc est materia, alterius altera; alia æris, alia lapidis, alia simplicis elementi, alia misti, alia plantæ, alia singulorum animalium: quippè pro formarum atq. animarum diuersitate diuersam quoq. materiæ qualitatem & corporum temperationem esse animaduertimus.

Ut igitur propria est singulorum forma & anima; aliāq. æris forma, alia lapidis, alia elementi, alia misti, alia plantæ anima, alia equi aut canis, alia hominis, sic diuersam quoq. materiæ dispositionem corporiq. conformationem esse oportet: neq. quodlibet corpus animæ subiectum aut instrumentum esse, sed id tantū, quod ad ipsam vitam aptum idoneum vè sit, diuersūq. diuersarum quoq. vitarum comparatione. Atqui naturalis Philosophus non formam modo, sed materiam quoque considerare debet: non igitur solum de anima, sed & de corpore dicendum illis fuerat. Quod Aristoteles absolutissimè præstitit, tum in libris de animalibus, tum in his ipsis de singulis sensuum agens instrumentis.

Denique cum posuisset Simplicius duplicem in corpore vitam, alteram formantem instrumentū, facientēq. aptum vt vitaliter moueatur, alteram instrumento formato vtentem, veteres propterea putauit ab Aristotele reprehensos fuisse, quod de propria illa instrumenti forma & vita nihil dixissent. Quia in re duobus modis peccauit. Primum, quod duplicem illam vitam, formantēq. ab vtēte diuersam cogitauit: quod Aristoteli nequaquam consentit, qui eandem animam & formam corporis & eo vt instrumento vtentem esse voluit. Quoniam tamen mouēs & motum distincta esse oportet, præter animam mouentem, aliam in corpore moto substantiæ formam posuit, qua fieret corpus organicum moueri aptum. Ea est forma misti partium corporis singularum propria, cui dum accedit certa & conueniēs temperatio, idoneum prorsus est animæ instrumentum. Deinde quoniam nō id in veteribus reprehendit, sed quod nihil de antecedenti corporis dispositione ac præparatione propria ad vnamquamque animam suscipiendam necessaria dixissent: quæ peculiaris dispositio ac forma corporis priorem quoque illam vitam, si vlla distinguenda esset, antecederet: quamlibetq. animam potuissent cum quolibet corpore quocumque modo affecto coniungi, neque ad mouendum duntaxat, sed & ad formandum.

Formantem vitam ab vtente distinctam non esse.

Forma partiales.

Animam harmoniam non esse.

CAP. V.

TEXTVS.

Και αλλη δε τις δοξα καταλειδοται μετα μαχης, οτι η ανη εδημιουργησε, & αυδημας ησαν ητοι νεγρηθιαν. οτις δε αυτην διηλευσε δεδουκεν & τις ες κεινη νεγρηθιαν λογιος. αρμοσιαι τω βρα αυτω πρεσ λεγεται & τω αρμοσιαι. κρουν & αυτην ον πτα εναρτιωι & η το εωμα συκλειδου ες εναρτιωι.

Verum alia quadam opinio tradita est de anima, probabilis quidem multis & nulli dictarum inferior. Quæ tamen rationis tanquam penas retulit, & in communi dictis sermonibus. Harmoniam enim quadam ipsam quidem dicunt. Namque harmoniam mixturem & compositionem esse, corpusque ex contrarijs constare.

Tem. 54.

COMMENTARIVS LXXXVIII.

PRImis huius orationis verbis videtur sanè Aristoteles Platonis iam sententiam hætenus exagitatam dimittere atque ad alia transire. Verum

Z

si ita dicamus, imperfecta & mancans superiorem cōfutationem faciemus. Duo namq. Platonis sententia continebat: primū, animam magnitudinem quampiam esse: alterum, harmoniam quādam habere, vt in tex. 45. dicebatur: haec enīsq. de harmonia nihil, sed disputatio tota prioris partis confutatio fuit. Quod interpretes ferē video non obseruasse. Quare verisimile mihi fit aliam quidem nūc opinionem examinandam arripi, nec tamen priorē omnino dimitti: sed cūm vtriq. cōmune esset animam harmoniam facere; alteri numerorum, alteri contrariarum qualitatum; breuitatis studio sissimum Philosophum ab altera transire ad alteram; & simul vtramq. ita tractare, vt qui harmoniā qualitatum non esse intelligit, intelligat quoq. nec numerorum esse.

Illā fuit occasio ad cōtrariarum qualitatum harmoniam transeundi; deq. hac potius, quam de sonorum cōcentu, dicendū, quam proximē superior dedit oratio. Cūm enim non quamlibet animam dixisset cum quolibet cōiungi corpore, sed animā cuiusque propriam ac determinatam esse corporis constitutionem ac temperationem; quārendum illud videbatur, nūm anima sit illa ipsa corporis temperatio, an aliud quidpiam ab ea diuersum. Fuerunt enim qui temperationem illam ipsam & harmoniam animam esse praedicarent.

Anima esse Harmoniam qualitatis, ut probabile dicitur opinio.

Hanc opinionem tūm probabilem multis nullāq. aliam inferiorem Philosophus dicit, tūm alibi à se rationibus validis cōfutatam. Probabilem inquam, aut suorum auctorū iudicio: nam in Phaedone Simmias quoque, vt adnotauit Philoponus, nullā aliam probabiliorē sibi videri dixit. Aut per se, quod probabilibus argumentis probari posset. Improbabilem tamen sibi, quod secus firmior ratio concluderet. Probabile ad eam suadendam argumentum illud erat, quo assertores illius plurimū nitebantur: Harmonia permixtio est & cōpositio contrariarum (his enim ad proportionem quandā adductis harmonia existit, velut plurium dissidentium vnio) at animatum corpus ex contrarijs temperatis atq. ad proportionem adductis cōpositum est; ex calido inquam & frigido, humido & sicco; anima igitur est harmonia.

Sed statim obicit Philoponus Cōelum, quod animatum esse dicitur, simplex tamen corpus, nō ex contrarijs cōpositum. Deinde ratiocinationē esse ex purē affirmantibus in secunda figura. Tūm verò si ea quidquam concludat, non animā, sed corpus concludere harmoniam esse, hoc est temperatum & ad proportionem reductum, quā idoneum animā subiectum & organum esse queat.

Et Simplicius quoq. omne quidem viuens corpus temperatum esse respōdit, ac non statim sequi, temperiem harmoniamq. ipsius esse animā. Quare propterea voluit probabilem opinionē eam fuisse dictam, quoniam materiā perfectam habenti aptitudinem dum aduenit anima, eadem cum aptitudine illa, hoc est temperatione, videtur esse. Sed & dissoluta tēperatione definit corpus viuere; dumque temperatione posita poni animam, eāq. dissipata hanc simul aut extingui aut certē abire animaduertimus, temperationem & animam idem esse liceat suspicari. Praesertim quod si operationes respicias, temperatione corporis laesa vel mutata laedi protinūs ac mutari operationem conspicies: quasi temperatio illa operationis principium sit. At propterea id euenit, quod forma sine necessa-

rijs sibi dispositionibus aut aduenire nequit materiē aut in ea consistere & operari, etsi ab illis ipsa diuersa sit. Neque enim quae simul sunt, eadem esse necesse est: neque si quid ad operandum requiritur, operationis illicō principium fuerit. Ad extremum probabilem fortasse opinionem appellatam fuisse dixerim, si de stirpium ac motorum animabus sit sermo, intelligēsq. hominis propria, quae diuiniorē ac tota materia superiorem natura habet, excipiatur: eaque temperies non in solis elementorum qualitibus agnoscatur, sed multo magis in natiuo atque infusa calore: vt non tam anima sit qualitatum earum, quān natiui caloris tēperatio cum reliquis omnibus qualitibus, & maxime cum primigenio humore in singulis partibus corporis: seu calor is ita cōiunctione aliorum omnium accidentiū affectus, & vt in subiecto atque organo ita disposito reperitur. Quod hoc loco satis fuerit indicasse, pluribusque in secundo libro tractabitur.

Alibi tamen hanc opinionem confutatam esse fuisse subiungit Philosophus illis verbis (rationes tanquā penas retuli & in communi dictis sermonibus) similitudine ducta ab ijs, qui magistratū administrationēve quāpiam perfuncti administrationis rationem coguntur reddere, penānamque & animaduersionem ob fraudes tēque male administratam referunt. Hoc enim Graecis *ἡ δόξα* significat. Perinde ac si dixisset, haec sententia ad rationes, examen & iudicium vocata, damnata fuit: nobis & velut falsa reprobata: tum alibi in cōmuni dictis sermonibus; hoc est vel in publicis congregationibus cum alijs, quae tamen non mandabantur scriptis, vel in exotericis scriptis, quae communiter omnibus publicabantur, vt in generali diximus praefatione. Ac praesertim in quodam de anima dialogo, cui titulus est Eudemus, cuius tum Simplicius tum Philoponus meminerunt.

D TEXTVS.
καὶ τὸ γὰρ ἡ δόξα ἀρμῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μετὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἰσχυροῦ, οὐδέποτε ποτὲν εἶναι ὁμοῖον. Ἐν δὲ τῷ κριτικῷ εἶναι ἀρμῶν; ἰσχυρὸν δὲ τὸν ἀποτέμνον παρὰ τὸ μᾶλλον εἶναι.

Atqui harmonia quidem ratio quaedam est mixtura aut compositio: anima verò neutrum horum esse potest. Deinde autem mouere non est harmonia, ac anima hoc attribuunt omnes (ita dixerim) maxime.

E COMMENTARIVS LXXXIX.
Opinionem hanc, quae animam harmoniam ac temperationem qualitatum esse asseruit, multis argumentis non ab Aristotele modo sed & à Platone profectam fuisse, verē Themistius dicit ac Philoponus. Hae enim in Phaedone obicit Plato. Anima prior est corpore: quippe quae imperatura illi esset: aequumque est seniore impetare iuniori: harmonia instrumenti suo posterior est. Anima imperium habet in corpus, pugnat, dominatur, illiq. aduersatur persēpe: harmonia non pugnat cum instrumento sibiūq. consonantibus. Harmonia modo intenditur, modo remittitur, & omnino suscipit magis & min⁹: alia nāq. fides alijs magis

magis sunt consonantes: anima non item. Constante harmonia offensio consonantie non potest accide- re, neq. harmonia dissonantiam suscipit: anima non virtutis modò, sed & vitij velut dissonantie capax est.

Aristoteles autem in Eudemo duobus alijs vsus fuisse dicitur argumentis. Primo quidem, harmonia à ἀρμονία, dissonantia & in concinitas aduer- satur; anima nihil contrarium est. Altero autem; corporis harmonia aut in elementis consideratur, & sanitas est; aut in homogeneis partibus, & ro- bur ac valétia dicitur; aut in eterogeneis, pulchri- tudoq. appellatur: quorum contraria morbus, im- becillitas, & deformitas nominatur. Atqui anima nihil horù est; nec inquam sanitas, nec robur, nec pulchritudo; harmonia igitur omnino non est.

Iam verò quatuor modis rem eandem confutat. Ac primum quidem accipit harmoniam duobus modis nominari posse, etiam maxime proprie nomi- netur in fontis indeq. traducatur ad alia. Cum enim rationem quampiam & proportionem significet, aut ea in qualitatibus elementaribus permittis cõ- siderari potest; aut in partibus, ex quibus compo- nitur & coagmentatur corpus: atqui neutrum horum est anima: nullo igitur modo est harmonia. Neutrum autem horum esse animam, probare cõ- tempfit; quòd superuacaneum ac minime necessa- rium iudicaret. Accipit autem tanquam manife- stum: tum quia anima est substantia, illorum verò vitrumq. accidens: tum quia & qualitarum permissio & partium compositio velut partis ad partem appositio considerantur in corpore atque ad illud spectant, & anima antecedunt, quæ non nisi opti- me permisso congruentiq. ratione ex cunctis par- tibus suis ac membris composito corpori aduenit. Porò animam esse substantiam, propterea inquit Simplicius accipi, quoniam omnis vita substantia est; siquidem & omne animal est substantia, & vita ipsa susceptrix contrariorum est.

Postunt & alio modo accipi illa verba (ratio quadam aut cõpositio) quemadmodum & The- mistium, & Philoponum, & Aueroem, & S. Tho- mam intellexisse video: ut earundem rerum & cõ- positio sit & ratio; harmoniaq. dicatur aut esse plu- rium cõpositio, aut eorum cõpositorum proportio & velut relatio. Sed cum & cõpositionem Phi- losophus posteriorem nominet, & rationem mis- storum dicat; magis placet tum qualitarum mistio- nem tum partiu cõpositionem accipere. Illa prior est in elementis, hæc posterior in partibus tum ho- mogeneis tum eterogeneis. Ita triplicem illam ani- mati corporis compositionem cõplexus fuerit, de qua in 2. lib. de partibus c. i. ex elementis & dupli- ci partium genere; etsi nunc ad duplicem reuoca- tam, quòd prima proprio nomine mistio, reliquæ cõmuni compositiones dicantur. Videbiturq. hæc argumentatio ex illis desumpta, quæ fuerunt ex Eu- demo commemoratæ: vnde nostra hæc interpretatio plurimum confirmabitur, quasi alter locus altetius expositio sit.

Prima verò hac argumentatione confici putat Simplicius organi formatricem animam harmo- niam non esse; alteram verò, quæ statim subiungit- ur, ad ventem spectare. Verius dixisset, ex duplici animæ consideratione, & ut est corporis forma, & ut eo ad operandum vitur, duplex item argumen- tum peti. Primum ex eo, quòd est corporis forma; hæc q. nec elementorum mistio, nec partium cor-

Anima esse substantia.

Triplex animati corporis cõpositio.

Anima profectio duplex in corpore.

1. Argu- mentum.

poris compositio est: sed quidpiam corpori iam misto & composito aduenies; quod ipse post en- telechiam organici corporis appellabit. Alterum ex eo, quòd vitur corpore illudque mouet (quod omnes maxime proprium illius esse voluerunt, ut in superioribus dictum est) neque harmonia mouendi principium esse potest; neque ea mouet, ex quibus cõstat. Non enim chordas ipsa mouet, sed musicus; ipsa verò ex earum motu potius & pulla- tione gignitur. Et proportio item mistionem facit aut cõ- positionem aliumvè motum; sed ex alterationis, mistionis, compositionis, & omnino formationis motu existit.

2. Argu- mentum.

TEXTVS.

Ἀρμονία δὲ μῦσος καὶ ὁμοειδῶς λέγεται ἀρμονία, ἢ ὁμοίως τῶν συμφωνῶν ὁρῶν, ἢ κατὰ φύσιν ἀνερώσων αἰσθητικῶν ἐπιπέδων διδόναι πικρῶν καὶ πικρῶν ἢ τὰ ἑρρατῆς φύσεως ἀρμονία μὴ γὰρ πῶς ἐφαρμύσσεται.

Quadrat autem magis de sanitate harmoniam dice- re; & omnino de corporis virtutibus, quam de anima. Manifestius verò, si quis attribuerit tentauerit affectus & operationes anima harmonia cuiuspiam. Difficile nam- que accommodare.

Tex. 56.

COMMENTARIVS XC.

Tertium hoc argumentum à posterioribus ad priora progreditur, atq. ex operationibus & affectibus, qui cernuntur in animalibus, de anima natura ratiocinatur. Placuit autem S. Thomæ ex eo deducere, quòd in 4. Physic. lib. tex. 31. immò & in tex. 11. huius ipsius, quem interpretamur, libri, ex cognitione substantiæ, quam definitio adfert, si sapienter adferatur, proprietates quoq. illius cog- noscere oportet. At si animam dicas harmoniam esse, & quid harmonia sit, optime noueris, animæ tamen affectus & operationes non continuo in- telliges, anima igitur harmonia non est.

3. Argu- mentum.

Verum fatius est consuetum & familiarem Ari- stoteli argumentandi modum vsurpare. Ex opera- tionibus forma quæq. & natura cognoscitur. Pro- mit enim sese illa & manifestat operando. At affe- ctus & operationes animæ non conueniunt har- moniæ neq. ab ea proficisci possunt: anima igitur harmonia non est. Quomodo namque harmonia principium sit nutritionis, accretionis, & procrea- tionis? Quomodo sentiendi, appetendi, inceden- di? Quomodo amandi, odiendi, audendi, ac cæ- terorum affectuum? Quo demùm modo intelligē- di, quæ operatio ab omni est mortali cõditione ac qualitate prorsus aliena? Si quidpiam sit harmoniæ attribuendum, attribuatur illa, quæ consideratur in corpore, at non ea, quæ in anima. Quoniam ut qualitarum illa permistio ac proportio constans temperatio in materia est, partiuq. tum homo- genearum tum eterogenearum conueniens & cõ- cinnata compositio corpus efficit, sic ex vtraq. quid- piam resultat, ex illa sanitas, ex hac pulchritudo & exterior species: at hæc ad corpus pertinent, nõ ad animam. Cur caro mollis sit & humida, os durum & siccum, aliæq. & alia cæterarum corporis partiu cõditio, verè dixeris causam esse harmoniam & qualitarum temperationem, cur hoc corpus for- mosum sit, illud deforme, harmoniam & cõposi- tionem partiu. At quanam tẽperatione aut com- positione differat operationes sensu ab actionib. mētis motricivè virtutis, nunquã omnino dixeris.

Sanitas & pulchritudo vnde.

v. Argu-
mentum.

Tribus autem argumentis hominem vrget. Primo enim quoniam is vnamquaq. corporis partem aut etiam corpus vnumquodq. (vtrouq. siquidem modo interpretari licet vocem illam, *ἕκαστον*; aut inquam *ἕκαστον ὄμμα*, aut *ἕκαστον μέρος*) in proportione quadam permittitur elementorum inquebat consistere: aut anima est formaliter hæc ipsa permittionem proportio, aut pot' aliquid aliud, quod permittionem proportionemque consequatur. Si primum voluit Empedocles, priora repetitur absurda; tot tamq. diuersas in eodem viuente animas esse, quot & quam diuersas atq. interdum contraria sunt permittiones proportionum. Atque ad eod. corpora omnia mista habere animam. Quod si alterum maluit. Iam anima harmonia non erit (harmonia namque proportio est) sed aliquid harmonice permittio adueniens corpori.

2. Secundo, quoniam Empedocli congregationis ac permittionis causa fuit amicitia, liq. disgregationis ac separationis; quæri potest, num amicitia permittionis cuiuslibet causa sit, an illius duntaxat; quæ proportione cõstet. Si cuiuslibet, sanè aliquid aliud esse oportebit proportionis, & harmoniæ causam in ijs, quæ proportione & harmonia constant. Et contra si solius proportionatæ, alia fuerit non proportionatæ causa: cum ipse tamen solam ubique nominet amicitiam.

3. Tertio de amicitia quoq. ipsa, quæ proportionatæ permittionis causa esse dicitur, querendum est, num illa idem sit ac proportio, an aliquid aliud à proportione diuersum. Idem enim esse non potest, quoniam nihil sui ipsius est causa. Et cum nihil absq. efficiente fiat, quænam fuerit mitionis efficiens causa? Neq. diuersum: quia proportio conuenientiam significat; nec aliud est amicitia, quam conuenientia quædam.

Quamquam Aristoteles non tam his argumētis vrgete videtur hominē, quam sicutari multa, quæ non satis ab eo fuerant explicata: vt ostendat minus accuratè illum de viuentium ortu ac natura dixisse, complurāque omisisse, quæ necessarium sit cognoscere. Quod sequentia quoq. verba fortasse significabunt: quibus se non tam argumentatum fuisse, quam dubitationes mouisse significat.

TEXTVS.

Ἰαυτοῦ ἰδὸν οὐκ ἔχει μίαν αὐτὴν ἀνάγκη, εἰ δὲ ὅτιν ἔσται ἢ ψυχὴ τῆς μίξεως, ἢ δὲ πᾶσι ἀμὰ τῆς σαρξὸς ἢ ἀσπίτου, ἢ τῆς αἰσθητικῆς μίξεως τῶν ζώων, ἀπὸ τῶν αἰσθητικῶν μίξεων ἢ ἀπὸ τῶν αἰσθητικῶν μίξεων, ἢ ἀπὸ τῶν αἰσθητικῶν μίξεων, ἢ ἀπὸ τῶν αἰσθητικῶν μίξεων.

Tex. 60. Hac igitur eiusmodi habet dubitationes. Si verò aliud est anima, quàm permittio, cur simul atq. carni esse tollitur, aliarum item animalis partium tollitur? Ad hæc autem siquidem non habent singule partes animam, si non est anima permittionis ratio, quid est quod corrumpitur anima deficiente?

COMMENTARIVS XCIV.

PRIMA huius sermonis verba, quibus propositas dubitationes concludit, aut ea respicere possunt, quæ proximè aduersus Empedoclem speciarim dicta sunt, aut superiorem potius totam cõfutationem illius opinionis, quæ animam inquebat

A harmoniam esse. Nam quæ de Empedocle dicta sunt, aut per digestionem quasi (vt Philoponus inquit) dicta sunt, aut velut totius illius opinionis appendix quæpiam.

Iam verò quoniam in tex. 54. opinionem eam dixit probabilem videri compluribus, nec aliarum vlla inferiorum: duo probabilitatis huius argumētum subiungit; Alterum, quòd dum in animaliu corporibus corrumpitur caro, eiusq. permittio ac temperatura dissoluitur, cæterarum quoq. partium natura & omnino anima perit: nihil igitur aliud, quàm permittio illa & tēperies, videtur anima esse. Carnem autem potius, quam cæteras partes, nominat, aut quòd ea in corpore plurima est, omnibsq. conspicua & nota: aut quòd facilius & citius putrescit, quàm ossa, nerui, arteriæ ac solidiores cæteræ partes.

Tribus autem modis illa verba (aliarum item animalis partium) Græcè legi possunt. Aut sine articulo (*καὶ τῆς ἀναίτης μίξεως*) aut cum articulo *τῆς καὶ τῆς ἀναίτης μίξεως* aut demum cum articulo *τῆς καὶ τῆς ἀναίτης μίξεως*. Si absq. articulo aut cum articulo *τῆς* legeris, sententia erit, carni simul ac cæteris partibus pereuntibus perire simul animam. Si verò cum articulo *τῆς*, pereunte carne cæteras quoque simul partes & animam interires. Magis autem postrema hæc lectio probanda est. Quoniam certum est non simul carnem ac partes cæteras interire, sed carnem prius ac citius, quam cæteras. Partes porò homogeneas potius, quam eterogeneas, nominat, quoniam vt hæc cõponuntur ex illis & constant, sic ex illarum salute atq. incolumitate harum salus & incolumitas pendet. Estq. Philosophi argumentum de integris & totis partibus accipiendum. Quæpiam siquidem homogenea tota parte corrupta totum animal perit, quoniam omnes illi necessariae sunt. Aliquæ tamen eterogeneæ, externæ præsertim, vt manus aut pes, perire animalia possunt, nec tamen peribit ipsum.

D Possunt & illa verba hoc modo accipi, vt caro partes homogeneas, alia verò partes, eterogeneas & instrumentarias partes significant, hæc q. sit sententia, pereuntibus homogeneis partibus perire eterogeneas, corporuq. organico dissoluto animam interire. Quamquam nõ absolutè carnem & partes cæteras perire dixit, sed esse carnis & aliarum partium, & id eò nec animal, sed esse animalis: quia nõ perit materia, sed sola forma, tum partium, tum totius.

Alterum argumentum prioris quasi conuersum videtur esse. Priori enim ex eo, quòd periret corporis temperationem perit anima, animam corporis temperationem esse conficiebat. Hoc autem posteriori contra ex eo, quòd anima recedente corporis tēperatio atq. harmonia dissoluitur, animam item concludit corporis tēperationem & harmoniam esse. Si partes singule non habent animam, hoc est, vt ipsemet interpretatur, si anima non est harmonia & permittionis ratio ac proportio (ex hoc enim in superiori cõfutatione deducebatur singulas partes habituras animam, quia permittionē & harmoniam habent) quid est, quod corrumpitur abeunte anima? Sanè aliquid corrumpi necesse est, dum interit animal: id eò verò dicitur interire, quòd anima destituitur, quæ adferbat vitam: at nihil aliud, quàm corporis temperationem atque harmoniam, dissolui apparet, anima igitur hoc ipsum est.

Dige...